

Допомога внутрішньо переміщеним особам

Війна принесла багато лиха нашим громадянам, змусила багатьох людей рятуючи своє життя та життя своїх дітей покинути свої домівки, що знаходяться у районах ведення бойових дій та тимчасово окупованих районах та переїхати у більш безпечні місця в Україні та за кордоном.

Жінки з дітьми, люди похилого віку залишилися без засобів існування. Деякі не мають куди повернутися, навіть в деокупованих районах, де бойові дії уже не ведуться, так як втратили житло та все своє майно. Урядом напрацьована низка нормативно-правових актів направлених на здійснення допомоги нашим громадянам, які втікають від війни.

Перше, що потрібно зробити таким громадянам це стати на облік як внутрішньо-переміщена особа та отримати відповідну довідку і подати заяву на отримання допомоги на проживання. Інформація про таких громадян буде внесена до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб.

Отримання довідки внутрішньо переміщеної особи

Порядок оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи затверджено постановою КМУ від 01.10.2014 р. № 509 (зі змінами).

Для отримання довідки повнолітня або неповнолітня внутрішньо переміщена особа звертається особисто, а малолітня дитина, недієздатна особа або особа, дієздатність якої обмежена, - через законного представника із заявою про взяття на облік за відповідною формою до управління з питань соціального захисту населення.

У період дії воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24.02.2022 р. № 64 “Про введення воєнного стану в Україні”, внутрішньо переміщена особа для отримання довідки та включення її до Єдиної інформаційної бази може звернутися до виконавчого органу сільської, селищної, міської ради, управління соціального захисту населення або центру надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП).

На отримання довідки мають право особи:

1) житлові приміщення яких зруйновані або стали непридатними для проживання внаслідок проведення антитерористичної операції або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, що підтверджується відповідним актом обстеження технічного стану житлового приміщення (будинку, квартири), та неповнолітні діти, які отримали паспорт громадянина України, незалежно від наявності (відсутності) реєстрації місця проживання, якщо інформацію про них внесено до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб;

2) які після введення Указом Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 “Про введення воєнного стану в Україні” воєнного стану перемістилися з території адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться бойові дії та яка визначена в переліку, затвердженому розпорядженням КМУ від 06.03.2022 р. № 204 “Про затвердження переліку адміністративно-територіальних одиниць, на території яких надається допомога застрахованим особам в рамках Програми “єПідтримка” (далі - територія адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться бойові дії);

3) задеклароване/зарєєстроване місце проживання яких розташоване поза межами території адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться бойові дії, але такі особи:

- перебувають на обліку як платники єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування на території адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться бойові дії;

- сплатили або за яких сплачено роботодавцем єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за IV квартал 2021 р. або за 2021 рік на території адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться бойові дії.

Під час подання заяви про взяття на облік заявник пред'являє документ, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або документ, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус, або свідоцтво про народження дитини.

У разі відсутності в цих документах відмітки про реєстрацію місця проживання на території населеного пункту, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, особа надає докази, що підтверджують факт проживання на території населеного пункту, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, на день виникнення обставин, що спричинили внутрішнє переміщення (військовий квиток; трудову книжку; документ, що підтверджує право власності на рухоме або нерухоме майно; свідоцтво чи атестат про освіту; довідку з місця навчання; медичні документи; фотографії; відеозаписи тощо).

Заява про взяття на облік також може бути подана в електронній формі з використанням мобільного додатка Порталу Дія. Для подання заяви необхідно встановити мобільний додаток Порталу Дія на електронний пристрій, підключений до Інтернету, із увімкненою функцією геолокації, та пройти електронну ідентифікацію та автентифікацію з використанням інтегрованої системи електронної ідентифікації, електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, або інших засобів електронної ідентифікації, які дають змогу однозначного встановлення особи.

Відповідальність за достовірність відомостей, що містяться в заяві про взяття на облік, несе заявник.

Довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи видається заявнику в день подання заяви. У разі відсутності відмітки про реєстрацію місця проживання на території населеного пункту, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, - протягом 15 робочих днів.

Особа, яка подала заяву та отримала довідку (паперова) чи зареєструвалася на Порталі Дія (формується електронна довідка) включається до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб.

Внутрішньо переміщена особа зобов'язана:

- повідомити про зміну місця проживання уповноваженому органу за новим місцем проживання протягом 10 днів з дня прибуття до нового місця проживання;

- повідомити уповноваженому органу за місцем отримання довідки про добровільне повернення до покинутого постійного місця проживання не пізніше як за три дні до від'їзду.

Заявнику може бути відмовлено у видачі довідки у разі, коли:

1) відсутні обставини, що спричинили внутрішнє переміщення;

2) у державних органів наявні відомості про подання завідомо неправдивих відомостей для отримання довідки;

3) заявник втратив документи, що посвідчують особу (до їх відновлення);

4) у документі заявника, що посвідчує особу немає відмітки про реєстрацію місця проживання на території населеного пункту, з якої здійснюється внутрішнє переміщення, та відсутні докази, що підтверджують його факт проживання на такій території;

5) докази, надані заявником для підтвердження факту проживання на території населеного пункту, з якого здійснюється внутрішнє переміщення, не підтверджують такого факту.

У разі відмови у видачі довідки заявнику видається відповідне рішення із обов'язковим зазначенням підстав для відмови.

Допомога на проживання

Так, відповідно до Порядку надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, затвердженого постановою КМУ від 20.03.2022 р. №332 «Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам» всі внутрішньо переміщені особи, які звернулися за наданням матеріальної допомоги до 30.04.2022 р., незалежно від дати звернення, отримують її за березень та квітень 2022 року у повному розмірі 2000 грн, на дітей – 3000 грн, а особи з інвалідністю – у розмірі 3000 грн.

Заяву на допомогу на проживання внутрішньо переміщена особа може подати особисто до управління соцзахисту населення, уповноваженої особи громади або ЦНАП чи подати дистанційно через Портал Дія.

Інформація про неповнолітню дитину включається до заяви одного з батьків.

Заява вважається поданою в разі заповнення особою всіх полів форми.

Внутрішньо переміщені особи несуть відповідальність за достовірність інформації, наданої для отримання допомоги.

Отримана допомога не враховується при обчисленні сукупного доходу сім'ї під час призначення інших видів соціальної допомоги, що надаються відповідно до законодавства та не оподатковується податком на доходи фізичних осіб (пп. 165.1.1 п. 165.1 ст. 165 ПКУ).

З травня 2022 року постановою КМУ від 16.04.2022 р. №457 «Про підтримку окремих категорій населення, яке постраждало у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України» оновлено умови підтримки внутрішньо переміщених осіб.

Згідно зі змінами з травня п.р. допомогу на проживання надаватимуть внутрішньо переміщеним особам:

- які перемістилися з території територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій;
- або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні),
- у яких житло зруйноване або непридатне для проживання внаслідок пошкодження і які подали заявку на відшкодування відповідних втрат, зокрема через Єдиний державний вебпортал електронних послуг.

Перелік територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) станом на 25 квітня 2022 року, затверджено наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій від 25.04.2022 р. №75, з ним можна ознайомитися за посиланням: <https://www.minre.gov.ua/sites/default/files/field/docs/perelik.pdf>

Гуманітарна та інша допомога

Також згідно з Порядком надання гуманітарної та іншої допомоги цивільному населенню в умовах воєнного стану в Україні, затвердженим постановою КМУ від 07.03.2022 р. № 220 “Питання надання гуманітарної та іншої допомоги цивільному населенню в умовах воєнного стану в Україні” надається підтримка:

- особам, які евакуюються з населених пунктів, що розташовані в районах проведення воєнних (бойових) дій (можливих бойових дій), у безпечні райони, – гуманітарна та інша допомога цивільному населенню в умовах воєнного стану в Україні або допомога за рахунок коштів міжнародних організацій;

- особам, які проживають у деокупованих населених пунктах, не мають і не мали статусу внутрішньо переміщених осіб, – гуманітарна та інша допомога цивільному населенню в умовах воєнного стану.

Для осіб, які проживають у населених пунктах, які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), нарахування і виплата всіх належних соціальних виплат (пенсій, соціальних допомог, пільг та субсидій тощо) продовжуються в повному обсязі з урахуванням певних особливостей визначених постановами КМУ від 26.02.2022 р. №162, від 07.03.2022 р. №214 (зі змінами від 07.03.2022 р. №215 та від 11.03.2022 р. №258).

Грошова допомога цивільному населенню виплачується виконавчими органами сільських, селищних, міських рад/військовими адміністраціями та АТ “Укрзалізниця” за рахунок благодійних коштів, грантів тощо у таких розмірах:

3000 гривень - для осіб з інвалідністю та дітей;

2000 гривень - для інших осіб.

Розмір отриманої грошової допомоги цивільному населенню не враховується під час обчислення сукупного доходу сім’ї для всіх видів соціальної допомоги, що надаються відповідно до законодавства, та не включається до розрахунку загального місячного (річного) оподаткованого доходу відповідно до підпункту 165.1.1 пункту 165.1 статті 165 Податкового кодексу України.

Для отримання грошової допомоги цивільному населенню особа пред’являє:

документ, що посвідчує особу, а у разі відсутності - еДокумент в мобільному додатку Єдиного державного вебпорталу електронних послуг;

документ з даними про реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку в паспорті);

свідоцтво про народження дитини або відображення в електронній формі інформації, що міститься у свідоцтві про народження, виготовленому на паперовому бланку (е-свідоцтво про народження).

Грошова допомога цивільному населенню не надається у разі отримання коштів передбачених постановою КМУ від 20.03.2022 р. № 332.

Правовий інспектор праці Г.Присяник
26.04.2022